USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **M. B.,** zastoupeného JUDr. Alexandrem Králý, Ph.D., advokátem, se sídlem L. Podéště 1883/5, Ostrava - Poruba, proti žalované: **Okresní správa sociálního zabezpečení Ostrava,** se sídlem Zelená 3158/34a, Ostrava, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a zástupce žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 5. 2011, č. j. 43 Cad 212/2009 - 80,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá**.

II. Kasační stížnost ustanoveného zástupce žalobce **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu JUDr. Alexandrovi Králymu, Ph.D., **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Shora označeným usnesením krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) bylo zastaveno řízení (výrok I.) a o náhradě nákladů řízení rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.), České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.) a odměna ustanoveného zástupce žalobce JUDr. Alexandra Kyráliho, Ph.D., advokáta, byla přiznána ve výši 800 Kč (výrok IV.).

Své rozhodnutí odůvodnil krajský soud tak, že žalobce podal kasační stížnost proti usnesení krajského soudu ze dne 4. 10. 2010, č. j. 43 Cad 212/2009 - 52, kterým bylo zastaveno řízení a současně rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. K žádosti žalobce mu byl ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Alexandr Králý, Ph.D, advokát. Žalobce elektronickým podáním ze dne 11. 4. 2011, doručeným soudu dne 12. 4. 2011 vzal prostřednictvím svého zástupce svou kasační stížnost zpět, přičemž tak učinil dříve, než krajský soud předložil věc Nejvyššímu

správnímu soudu. Krajský soud tedy rozhodl ve smyslu ust. § 108 odst. 2 s. ř. s. o zastavení řízení. Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s., neboť řízení bylo zastaveno. Odměna zástupce žalobce JUDr. Alexandra Királyho, Ph.D. Byla přiznána ve výši 800 Kč za jeden úkon právní služby po 500 Kč podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bod 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a jedenkrát náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Výrok o náhradě nákladů státu je odůvodněn ust. § 60 odst. 4 s. ř. s., neboť žalobce je podle ust. § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, osvobozen od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení krajského soudu o zastavení řízení podal kasační stížnost žalobce podáním ze dne 23. 5. 2011. V této kasační stížnosti pouze uvedl, že proti uvedenému usnesení podává kasační stížnost, kterou jej napadá. Podáním ze dne 23. 5. 2011 podal kasační stížnost vlastním jménem též ustanovený zástupce žalobce. V této kasační stížnosti zástupce žalobce pouze blíže označil kasační stížností napadené usnesení a uvedl, že proti tomuto usnesení podává v zachované lhůtě kasační stížnost.

Dne 25. 11. 2011 obdržel krajský soud přípis zástupce žalobce ze dne 24. 11. 2011. V tomto přípisu zástupce žalobce namítá, že podal kasační stížnost proti usnesení krajského soudu ze dne 3. 5. 2011, č. j. 43 Cad 212/2009 - 80, a tato jeho kasační stížnost neobsahovala veškeré náležitosti. Přesto mu však nebylo doručeno usnesení, kterým by byl vyzván k doplnění podání. Předseda senátu krajského soudu se tedy nepostaral o odstranění vad podání. Dále v tomto svém podání zástupce žalobce uvádí, že předpokládá, že stejně nevhodný postup krajský soud uplatnil i vůči druhému stěžovateli (samotnému žalobci), když kasační stížnost předložil Nejvyššímu správnímu soudu předčasně bez postupu podle § 108 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Zástupce žalobce proto navrhl, aby byl spis vrácen krajskému soudu k odstranění uvedeného nesprávného postupu. Tento přípis byl krajským soudem postoupen Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud vyzval přípisem ze dne 8. 12. 2011, č. j. 6 Ads 140/2011 - 98, zástupce žalobce k odstranění vad kasační stížnosti a k uvedení, zda kasační stížnost podává svým jménem nebo v zastoupení žalobce. Na tuto výzvu reagoval zástupce žalobce přípisem ze dne 20. 12. 2011, ve kterém požádal soud o prodloužení lhůty ke splnění této výzvy, neboť z důvodu zdravotní indispozice nemohl záležitost projednat se svým klientem.

Nejvyšší správní soud reagoval na toto podání zástupce stěžovatele přípisem ze dne 20. 12. 2011, č. j. 6 Ads 140/2011 - 104. V tomto přípisu soud upřesnil svůj požadavek a uvedl, že vyzývá k odstranění vad podání ze dne 23. 5. 2011, ve kterém se jako stěžovatel označil ustanovený zástupce stěžovatele. Dále soud uvedl, že vady kasační stížnosti podané samotným stěžovatelem byly odstraňovány krajským soudem usnesením ze dne 17. 8. 2011, č. j. 43 Cad 212/2009 - 86. Na tento přípis soudu reagoval jednak žalobce podáním ze dne 26. 12. 2011, ve kterém uvedl, že vady jím podané kasační stížnosti nebyly nikdy krajským soudem odstraňovány a ode dne jejího podání mu nebyla soudem doručena žádná „stížnostní“ písemnost, a jednak ustanovený zástupce žalobce podáním ze dne 27. 12. 2011.

Ustanovený zástupce žalobce ve svém podání ze dne 27. 12. 2011 soudu sdělil, že kasační stížnost podal skutečně svým jménem, nikoliv v zastoupení žalobce. Kasační stížnost směřuje proti výroku I. a IV. napadeného rozhodnutí.

Zástupce žalobce tvrdí nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení. Tato nezákonnost měla být způsobena tím, že krajskému soudu vyvstaly v řízení o kasační stížnosti pochybnosti o porušení jeho zákonných práv, které měl spatřovat zejména ve skutečnosti, že krajský soud rozhodnutím o nepřiznání odkladného účinku společně se zastavením řízení o žalobě samé porušil právo žalobce na spravedlivý proces, neboť je zcela zřejmé, že v době od doplnění žaloby dne 2. 2. 2010 do doby zpětvzetí žaloby žalobcem ze dne 27. 9. 2010 nejednal tak, aby došlo k bezodkladnému rozhodnutí o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku žalobě a namísto toho připustil nastávání průtahů v řízení o této žádosti. Zástupce žalobce dále výslovně uvádí, že nebrojí proti výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí, a zároveň uvádí námitky proti výroku III. napadeného rozhodnutí.

Zástupce žalobce dále uvádí, že pro výše uvedené musí kasační stížnost projít z hlediska ust. § 104 s. ř. s. testem přípustnosti, neboť nejde o kasační stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí krajského soudu.

Zástupce žalobce dále směřuje své stížnostní námitky proti výroku o odměně, která mu byla přiznána toliko ve výši 800 Kč za jeden úkon právní služby. Zástupce žalobce dále žádá Nejvyšší správní soud, aby i tato jeho námitka byla věcně připuštěna a byla vypořádána, byť by kasační stížnost proti výroku o věci samé nebyla shledána důvodnou. Je totiž třeba napravit nesprávný výrok krajského soudu o odměně zástupce žalobce, jakýmkoliv jiným postupem by byl absolutně vyloučen přezkum výroku o odměně ustanoveného zástupce. Krajský soud při rozhodování o odměně zástupce žalobce nereagoval na Vyúčtování odměny a hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce, včetně přiloženého osvědčení o registraci plátce DPH a záznamů z jednání. Absence řádného odůvodnění posouzení nárokované odměny zástupce žalobce krajským soudem, znemožňuje kasačnímu soudu zhodnotit správnost rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost výroku IV. rozsudku ve svých důsledcích představuje porušení ústavně zaručeného práva na soudní ochranu uvedeného v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Za situace, kdy je zahájeno stížnostní řízení, není podklad k tomu, aby nebyl přezkoumán též výrok o nákladech řízení, resp. výrok o odměně zástupce žalobce. (Zástupce žalobce odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, sp. zn. 7 Afs 1/2007 - 64.)

Zástupce žalobce dále uvádí, že usnesení krajského soudu je nepřezkoumatelné, neboť jeho skutkové a právní závěry ve skutečnosti absentují a vycházejí ze souhrnného vyhláškového konstatování, aniž se uvádí, na základě kterých konkrétních důkazů se to které zjištění činí a z jakých důvodů, jakož i bez vysvětlení případných rozporů mezi odměnou přiznanou a odměnou nárokovanou. Podle názoru zástupce žalobce je takto nyní zjištěna nesprávnost výroku o nákladech řízení a není zde zákonného důvodu takový výrok nenapravit. Zástupce žalobce dále uvádí, že rozhodování o nákladech řízení je integrální součástí soudního řízení jako celku, a proto i na tuto část řízení dopadají zásady spravedlivého procesu, přičemž odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 19. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 187/06, č. 99/2007 Sb. ÚS. Vyloučením dopadu postulátů

spravedlivého procesu by zástupci žalobce bylo upřeno domáhat se stanoveným postupem svého práva a napadený výrok jej též diskriminuje jako „účastníka“, který má právnické vzdělání, vykonává činnost advokacie a byl k zastupování v řízení o kasační stížnosti žalobce ustanoven. Krajský soud porušil právo ustanoveného zástupce na spravedlivý proces a nepřímo zasáhl do jeho práva na majetek. I pro takto neodůvodněný a na vyúčtování zástupce žalobce nereagující výrok je třeba napadené usnesení považovat za v zásadě nepřezkoumatelné a proto nesprávné. Za této situace je třeba připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o odměně ustanoveného zástupce žalobce. Nevypořádání se se zástupcem stěžovatele učiněnými úkony - neuvedení jednotlivých požadavků, z nichž měl soud vycházet, současně bez uvedení toho, jak soud jeho „vyúčtovávací“ podání hodnotil a jaká skutková zjištění z něj učinil - má za následek nepřezkoumatelnost usnesení krajského soudu.

Závěrem zástupce žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu ve výrocích I. a IV. nebo ve výrocích I., III. a IV. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Zástupce žalobce též nad rámec svého podání sděluje, že žalobce neměl nikdy obdržet usnesení krajského soudu ze dne 17. 8. 2011, č. j. 43 Cad 212/2009 - 86.

Z obsahu podání ze dne 27. 12. 2011 tedy plyne, že ustanovený zástupce žalobce tvrdí důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení, a podle 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační stížností samotného žalobce. Ze soudního spisu přitom zdejší soud zjistil, že krajský soud usnesením ze dne 17. 8. 2011, č. j. 43 Cad 212/2009 - 86, vyzval zástupce žalobce, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení opravil a doplnil kasační stížnost žalobce, a to tak, že uvede v jakém rozsahu a z jakých důvodů je kasační stížnost podávána a zároveň uvede, kdy bylo stěžovateli doručeno napadené rozhodnutí. Krajský soud dále v tomto usnesení uvedl, že takto doplněné podání má být krajskému soudu doručeno ve lhůtě shora uvedené písemně ve dvojím vyhotovení a také že nebude-li podání v uvedené lhůtě opraveno a doplněno, bude věc postoupena Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, který může řízení o tomto podání odmítnout. Toto usnesení bylo doručeno ustanovenému zástupci JUDr. Alexandrovi Királymu, Ph.D., do datové schránky dne 18. 8. 2011, přičemž vady kasační stížnosti žalobce ze dne 23. 5. 2011 nebyly doposud ustanoveným zástupcem ani žalobcem odstraněny.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že krajský soud nijak nepochybil, pokud doručil usnesení s výzvou k odstranění vad kasační stížnosti ustanovenému zástupci žalobce a nikoliv samotnému žalobci, neboť vycházel z toho, že právní zastoupení žalobce stále trvá, když se jednalo o pokračování řízení o kasační stížnosti, pro které byl zástupce stěžovateli ustanoven.

Jelikož vady kasační stížnosti samotného žalobce nebyly doposud přes výzvu krajského soudu odstraněny, nezbývá Nejvyššímu správnímu soudu než kasační stížnost žalobce odmítnout podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval kasační stížností ustanoveného zástupce žalobce. Z obsahu kasační stížnosti je patrno, že zástupce žalobce v kasační stížnosti podané vlastním jménem napadá výroky I. a IV. usnesení krajského soudu o zastavení řízení, přičemž není zcela zřejmé, zda zástupce stěžovatele napadá také výrok III. napadeného usnesení krajského soudu. Přitom výrokem I. napadeného usnesení bylo rozhodnuto o zastavení řízení a jde tak o výrok, který nemohl mít žádný dopad do právní sféry ustanoveného zástupce stěžovatele. Totéž platí i o výroku III., kterým bylo rozhodnuto, že České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává. V této části je tedy třeba kasační stížnost ustanoveného zástupce žalobce odmítnout, protože návrh je podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou ve smyslu ust. § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. I kdyby však byl zástupce stěžovatele oprávněn k podání kasační stížnosti směřující proti těmto výrokům napadeného usnesení, jednalo by se pouze o námitky formálně brojící proti výroku o zastavení řízení, které by byly nepřípustné. Nelze mít totiž pochyb o tom, že zástupce stěžovatele fakticky neusiluje o změnu napadených výroků. Zpětvzetím žaloby totiž nemohl žalobce zamýšlet nic jiného než dosáhnout výroku o zastavení řízení. Za situace, kdy skutečným úmyslem stěžovatele není a z povahy věci ani nemůže být jiný výrok, jímž by krajský soud právně konformně reagoval na zpětvzetí žaloby, brojí námitky proti výroku o zastavení řízení fakticky jen proti důvodům tohoto rozhodnutí, resp. s ním souvisejícímu procesnímu postupu krajského soudu. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2011, č. j. 5 Ans 3/2011 - 62, dostupné na www.nssoud.cz) I pokud by tedy zástupce žalobce byl osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti proti uvedeným výrokům, bylo by třeba jeho námitky vyhodnotit jako nepřípustné podle § 104 odst. 2 s. ř. s.

Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, publikovaného pod č. 2116/2010 Sb. NSS, na které odkazuje ve svém podání také ustanovený zástupce stěžovatele, se podává: *Podle názoru rozšířeného senátu zákonodárce nemínil absolutně a bezvýjimečně vyloučit přezkum výroku o nákladech řízení, ale naopak umožnit jej tam, kdy Nejvyšší správní soud věcně přezkoumává výrok o věci samé. Ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. je tudíž aplikovatelné pouze na kasační stížnosti podané výlučně proti výroku o nákladech řízení. Logicky vzato, bude-li nepřípustná kasační stížnost do výroku o věci samé z některého z důvodů zde uvedených, pak osud této kasační stížnosti směřující proti výroku ve věci samé bude následován i tou její částí, kterou bude napaden výrok o nákladech řízení.*

V projednávané věci Nejvyšší správní soud nejen nepřezkoumával věcně výrok o věci samé, neboť kasační námitky stěžovatele byly podány osobou zjevně neoprávněnou, ale navíc i samotné námitky proti výroku o věci samé byly nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 2. Z toho tedy vyplývá, že Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než odmítnout kasační stížnost zástupce žalobce v části napadající výrok IV. napadeného rozhodnutí krajského soudu jako stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení ve smyslu ust. § 104 odst. 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nad rámec nutného poznamenává, že ustanovenému zástupci žalobce nic nebrání v tom, aby dodatečně požádal krajský soud o přiznání odměny za skutečně vykonané právní úkony a náhradu skutečných výdajů a aby mu byly tyto náklady přiznány. V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že z obsahu spisu

krajského soudu nevyplývá, že by zástupcem žalobce došlo k předložení „Vyúčtování odměny a hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce“.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Ustanovený zástupce stěžovatele činil v řízení o kasační stížnosti úkony vlastním jménem, nikoliv jménem zastoupeného, proto mu Nejvyšší správní soud odměnu za zastupování nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu